

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Egész évre.....	24 kor. (12 frt)
Félévre.....	12 „ (6 „)
Negyedévre.....	6 „ (3 „)
Egy hóra.....	2 „ (1 „)
Egyes szám.....	8 fillér (4 kr.)
Vidékre.....	10 „ (5 „)

Megjelenik mindennap
korán reggel.

Ünnep és vasárnap után is.

Kolozsvár, 1904.

UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

AZ ORSZÁGOS FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS KOSSUTH PÁRT ERDÉLYRÉSZI HIVATALOS LAPJA.

Főszerkesztő: Dr. PAPP JÓZSEF.

SZERKESZTŐSÉG

KIADÓHIVATAL

Deák Ferenc-utca 12. szám.

HIRDETÉSEK DÍJA:

Négyezred centiméterenként 8 fillér.

Parosok és kereskedők kedvezményben részesülnek.

Nyitlár magállapodás szerint.

Péntek, december 30.

Ex-lex, házfelosztatás.

Kolozsvár, dec. 30.

Tehát meglesz. Magyarország miniszterelnöke a képviselőház színe előtt kijelentette, hogy a király január 4-én trónbeszéddel az országgyűlést felosztatja. Felosztatja anélkül, hogy a jövő évi költségvetés megszavaztatott volna.

Ő Felsége, a koronás magyar király személye szent és sérthetetlen. A nemzetnek hagyományos tisztelete és jogbágyi hódolata szent koronájának Viselője iránt, törvényben mondta ezt ki. Tetteiért semmiféle földi halandó által felelősségre nem vonható. Fölötte áll minden földi bíróságnak. Működéséért egyedül saját lelkiismerete, az Úr trónusa és a történelem ítélőszéke előtt ad számot. Ferencz József, a megkoronázott, hitlevelet kiadott, erre szentséges esküt tett uralkodó felett, tehát ezek ítélkeznek majd.

A nemzet csak azt vizsgálhatja, hogy tetteinek következményeit hogyan viselje. A nemzet azok fölött mondhat súlyos ítéletet, kik Ő Felségének felelős tanácsadói. Kiknek ellenjegyzése mellett a legtöbb rendeletek kiadatnak. Ítéletet mond a kormány felett. Ezeket bünteti.

Mik a feladatok, melyek az ex-lexben való házfelosztatás következtében az országra háromolnak? A király felosztatja az országgyűlést. A belügyminiszter erről értesíti a központi választmányokat, egyúttal felszólítja, hogy a választásokat írják ki. Ez tehát az első fórum, mely esetleg megbíráhatja a kormány ténykedéseit. Akad olyan központi választmány, mely nem fogadja el a kormány felfogását és a választásokat nem írja ki. Meglesz-e ennek a kívánt hatása? Nem. Mert a kormány mindenekelőtt felruházta a főispánokat az 1886. XXI. tc.-ben megjelölt kivételes hatalommal. Elmozdítaná mindazokat a tisztviselőket, kik a központi választmányok hivatalból tagjai. Megfosztja őket állásuktól, nyugdíjkapességüktől, minden jogosultságuktól. És kiírta mégis a választásokat. De különben sem érnek el semmit. Ez a kormány, mely — mint már eddig is láttuk, az országot határozottan az abso-

lutismus felé vezeti, szükségrendelésekkel kormányoz, a »formát« megsértve, lex Dániellel megfosztja a parlamentet szólásszabadságtól, ex-lexben felosztatja a parlamentet, hisz' ez a kormány nagyot lélekelne, ha kevesebben volna az ellenzék, és ezeknek jogos felháborodását, hazafiúi tiltakozását tudórögné a háta mögött elhelyezett lakajok tapsa és ordítása. Hisz' ez a kormány számba sem venné, hogy egy csonka parlament határozatai nem országos határozatok, ezek nem terjeszthetők fel szentesítés végett a Felső elé, ezek a határozatok törvényerőre sohasem emelkedhetnek. Bizony ellenjegyzésüket, kihirdetésüket és végrehajtásukat megküldeni a törvényhatóságoknak. Ha pedig renitenskedik valamelyik, ott az 1886. XXI. tcz. kergeti a polgármestert, főjegyzőt, rendőrkapitányt, tanácsnokot, belé helyez »megbízható« embereket, kik vakon teljesítik ennek a törvénytelenségnek kormányzó hatalomnak minden parancsát. Mert nálunk erre »honfiak« kaphatók ám. Mi alaposan berendezkedtünk az abszolutizmusra. Hej, hogy az Apostolnak Magyarországon kormányzóinak szavai a pusztában hangzottak el...

Tehát egyéb ut nincs, mint belemenni a választásokba. Hittel, erős hazafiúi meggyőződéssel, taníthatatlan bátorsággal. Fel a zászlóval! Megújultak a magyarnak még alig beheggett sebei.

»Pro libertate.« Fölre minden kishitűséggel, kicsinyes veszekedésekkel, alacsony torzalkodással. Egy ezredévek sulya alatt nem görnyedt meg. Tíz évszázadnak szenvedése, csapása, harca, küzdelme nem tudta elpusztítani. Egy megrogzott ember hitvány akarata még kevésbé.

Készül hazafelé Rákóczi. Mire itthon lesz, e virányokon újra ki-süt a szabadság napja. Erdélynek

fenyves bércein, az Alföldnek aranykalászsával ékes rónáin szabadságot hirdet minden fűszál, minden tölgy, amint átsuhan rajta a tavasz, a felszabadulás tavaszának szellője.

És ott, a kerepesi uti temetőben még haló porában is nagyot dobban az Apostol szíve. Megértette Őt nemzete.

Méltó Hozzá!

Pap Sándor.

== Bölöny József — ugrai képviselő. Tiszta István gróf szűkebb patriájának, Biharvármegyének egyik, a kormányhoz igen közel álló lapjában a »Nagyvárad Napló«-ban olvassuk a minket is közelről érdeklő alábbi érdekes hírt.

Jól informált helyről értesültünk, hogy Tiszta István gróf miniszterelnök a közeli napokban nyílt levelet intéz ugrai választóihoz, a melyben bejelenti azon elhatározását, hogy a januárban megtartandó új választások alkalmával mélyeséges halálja, szeretele és ragaszkodása dacára, a melyet az ő új választói iránt érez, nem vállalja el többé a jelöltséget Ugrán, hanem más nehezebb körülményben veszi fel a harcot, a hol hódíthat személyével új mandátumot a szabadelvű pártnak. Maga helyett utódjául hősiesség igaz barátját Nagy Bölöny Józsefet ajánlja, a kit ő legváltottabb ajánlás után minden kétséget kizárólag egyhangú lelkesedéssel fog képviselőjelöltjüül kiáltani az ugrai szabadelvű párt. Tiszta István gróf miniszterelnök értesítésünk szerint még e héten elküldi bucsulóját, melyben a politikai helyzet megítélésére is kiterjeszkedik — ugrai választóihoz.

== Szilágyvármegye törvényhatóságában megválasztott bizottsági helyekre a hó 27-én történtek meg a képviselő-választások és mint gondnokok értesítetnek a függetlenségi párt teljes győzelmét aratt. A kormány párt egyetlegi jelöltjét sem tudta bevenni a törvényhatóságba. A választás eredménye felett, az egész vármegyében nagy a lelkesedés.

== Az osztrák kormányválság. Mikor Körber osztrák miniszterelnököt a Reichsrath költségvetési bizottságában három héttel ezelőtt lezavarták és Körber erre a parlament eluapolásával felelt, az osztrák politika egy nagy kérdőjellel alakult. Nem tudták mi lesz. Szó volt a parlament felosztatásáról, Körber lemondásáról, az ellentétek egyezményes kiegyenlítéséről; a sok kombináció közül azonban legbiztosabb a vetők a parlament felosztatását, minthogy Körber pozícióját biztosan, erőnk tartották. Körber a 69 millió befizetési kötelezettség mellett, ami végtermékében a militarizmus céljaira kellett s már ezért is gondolták, hogy az uralkodó inkább a renitens parlamenttel

fog végezni, semhogy a mindenre kész Körber menessze. Nem így történt; Körber beadta lemondását, mert felsőbb helyen bizonyára belátták, hogy a hadügyi követelésekkel szemben egy új parlament sem lesz kezessé. Döntés még nem történt, de azért Körber távozását betegezett dolognak tartják. Szó van részleges kormányválságról is, érve, hogy csak a miniszterelnöki és néhány szaktárcában történik változás. Az utódra való kombinálásban Witte vasutügyi minisztert és gróf Buquoy földművelésügyi minisztert emlegetik. Egyelőre azonban még semmi sem bizonyos és a világ tart.

Az egységes közjogi ellenzék

A politikai helyzet.

— Politikai munkatársunktól. —

— Express tudósítás. —

Budapest, dec. 29.

A politikai viszonyok alakulása lázgyorsasággal fejlődik azon az úton, amelyre az erőszak terelte az országot, de amelyből új és szerencsés alakulások fejlődése várható. Tiszta István rendet akart csinálni az ország politikájában s megcsinálta azt az országnak. Az elkecseregett, végig bántott nemzeti érzés csak a negyvennyolcas eszmékben találja fegyverét. A tegnapi politikai lakomán kipattant az a hír, amelyet sültöve beszélték már napok óta az ellenzéken: a hatvanhetes alap közeledik a negyvennyolchoz. Gróf Károlyi István és gróf Károlyi Mihály már kijelentették, hogy a választásoknál függetlenségi programmal lépnek fel és nyílt titok, hogy gróf Apponyi Albert egész pártjával együtt a választások után belép a Kossuth-pártba.

Nagy és örvendetes szenzáció ez az országnak. Tiszta István kezéből, amelyet útszerűen tartott, a szándéka ellenére áldás fakad. Politikai viszonyaink teljes megújodása, a nemzeti politika ereje, tisztasága, önellen magyarsága áll annak az útnak a céljában, amelyre a nemzet legjobbjai lépnek.

A nevezetes forduló megvalósítására nagy befolyással van az a konferencia, a melyet ma délelőtt tizenegy órakor tartott a függetlenségi pártkörben a vezérő-bizottság. Ezen az értekezleten jelen voltak azonban olyan alakjai a magyar politikának, a kik eddig az ellenzék ügyeinek a vezetésében aktív részt nem vettek. Az értekezlet a választásokon kívül foglalkozott a későbbi nagy változás egyes fázisaival is és örvendezve jegyezhettük fel, hogy az jelentős lépéssel jutott közelebb a megvalósuláshoz. A konferencián jelen vol-

tak: Kossuth Ferenc, báró Bánffy Dezso, gr. Apponyi Albert, gróf Andrássy Gyula, Wiasics Gyula, Darányi Ignác, gróf Bathányi Tivadar, Eötvös Károly, gróf Zichy Aladár, Justh Gyula, Szederkényi Nándor, Rakovszky István, Tóth János, Holló Lajos, Ernst Sándor és Hentaller Lajos.

Gróf Tiszta István és Khuen-Héderváry Károly ma reggel Bécsbe érkeztek. Referálnek a koronának arról, hogy minden rendben van, az ország áhítozva várja a választásokat és a szabadelvű párt diadalok előtt áll.

Az öreg király valószínűleg örvendezve hallja ezeket a biztató híreket és nem hallja még mindig azt a földalatti dübörgést, a mely pusztító, irtózatot viharok előjele. Vajjon referál-e Tiszta a 67-es alap esdőléről, az országban a dinasztikus érzés halványodásáról, évtizedek mesterségesen összerótt hazugságainak a szégyenletes összeomlásáról is? Meddig tart még a király fölszentelt személyének elzárása a nemzet kívánságainak, érzéseinek a megérthetése elől?

A kormánypárton teljes a derout. A képviselőnek künn kellene járniok a kerületben, de a legnagyobb részük idehaza maradt. Várnak olyan változásokat, a melyek egyszerre más színt adnak a helyzetnek.

A pártkörben olyan a kép, mint nagy válságok idején: egész csomó képviselő lesi szorongó rccal a híreket. Ott voltak többek közt: Szentiványi Árpád (Apponyi Albert már a 48-as párt közbűbén áll, Szentiványi Árpád pedig még mindig mameluk) Mandel Pál, Bolitska Béni és mások.

Főhivatalosan jelentik: Gróf Tiszta István délelőtt tizenegy órakor volt kihallgatáson a királlynál. Hír szerint a miniszterelnök előterjesztette a királynak a trónbeszéd szövegét, mellyel az országgyűlést berekesztik és javaslatot tett a trónbeszéd megtartásával kapcsolatos részletekéről. Tiszta valószínűleg felhasználja az alkalmat arra is, hogy a közös és osztrák kormánytanácskozást folytasson a német szerződési tárgyalások tekintetében követendő további eljárás iránt. Tiszát holnapra, péntek reggelre várják vissza Budapestre.

Gróf Tiszta Istvánt déli 12 órakor fogadta a király. A délelőtti lakásán töltötte gróf Khuen-Héderváry Károlyval együtt. A királynak a trónbeszéd tervezetén kívül bemutatta a szabadelvű párt választási maiifestumát is. Ez ugyan nem tartozik a korona hatáskörébe, de — a mint tudósítónk értesül — azért terjeszti Tiszta István az uralkodó elé, mert abban van a trónbeszéd közös passzus: a nemzetnek az esetre, ha a parlament munkaképessége helyreáll, nagy előnyök ígértetnek és kecsegtető vívmányok helyzetetnek kitáltása.

PARCA.

A megváltó.

Írta: H. St. Chamberlain.

(Vége.)

A kereszténységet, mint föltámadt túlrmet, jóakaratt, de teljes passzívita gyakorló, így is jó, úgy is jó vallású festettek s megértük még a »felekezeti« vallási gyűlékezeteket is, melyeken testvéri közösítést vállalt mindenféle pap... s voltak, kik ezt igazán kereszténynek mondták. Egyházi szempontból jó is lehet, helyes is lehet, de az kétségtelen, hogy Krisztus ilyen gyűlékezetbe nem küldte volna el egyik apostolát sem, mert vagy boldogság a keresztől elhangzó szó, vagy Isten ereje! Krisztus maga választotta el e kettőt a »meghasznált« táltos mlyességével és hogy lehetetlen legyen minden áldástól, kitérőtlen táltos paltól. És a ki megérti Krisztus eljövését, nem csodálkozik rajta. Krisztus túlrme a szellem túlrme, mely elérhetetlen magasságban lebeg a világot elválasztó formák fölött; összeolvadásuknak tincsen sulya, hiszen csak új formák keletkezhetnek: az ő szeméi egyedül az igazság szeméin függenek. S midőn Krisztus tanítja: »Ha valaki megüti jobb arcodat, nyújtsd oda a balit is; ha valaki elviszi felsődet, hagyj neki a palástodat is« — mely igének örök jelentőségét adott kereszténység — ki ne venné észre, hogy mily szorosan összefüggnek idezett szavai a következőkkel: »Szerezteket ellenségeiteket s tegyetek jót azokkal, kik gyűlölnek titeket!« és ki ne venné észre, hogy a »megértés« fejezetük ki e szavakban, de nem szenvedőlegesen, hanem az eleven cselekvés legtekélyesebb formájában. Ha a verekedőnek oda nyujtom bal arcomat, nem miatta történik, de a »megértés« az akarat irány megváltozása óta, nem történhetik másképpen, — e miatt teszem így. A régi

törvény, hogy szemet szemért, hogy gyűlöletre gyűlölettel feleljünk, épol reflex mozgás, mint a galvanizált béka lábá. Valóban »új Ádámnak« kell lennie annak, ki annyira tud uralkodni a »rég Ádámon«, hogy ez engedelmeskedik. Nem pusztán ártalom, hanem az akarat megértése, az Isten országába való bemenetel, újjászületés, melynek teljességét Krisztus példája mutatja; ehhez érzelmeinknek átalakulása, a »megértés« szükséges. Ez épen az új! Krisztusig a verboszu általános törvénye volt minden népfajnak, míg a keresztire feszített így kiáltott föl: »Átyám bocsáss meg nekik, mert nem tudják, hogy mit cselekednek!« Ez nem a gyöngék iránt való részvét hangja, de Isten országáé, mely bennünk létezik; a fájdalom és haál nem vehetnek erőrt rajta, épúgy nem, mint az újjászületett az arcucsapás és kifosztás; ezen az akarat megértése, mint hív tengerháb a grául sziklán, az emberhajó kergető, kényszerítő szenvedélyek, meg az önzés, tévhit, előítélet, irigység, gyűlölet; a hatállal szemben a Megváltó ügyet se vet saját fájdalmára, aggodalmaira, csak azt látja, hogy az ember keresztre feszítették az isteni, hogy eltiporják a menyország magvait, elborítják a kincset — s ő részvétet telten kiált föl: »Nem tudják, hogy mit cselekednek!« Átölvashajjuk a világtörténet minden lapját s nem találjuk pártját e végtelenül bűzské, de épolly nemes szavaknak! Itt az indiainál messzebb látó megismerés, a legerősebb akarat s önzéret beszél.

Hasonlóan a felhők közt időnként villám alakjában nyitkozó erőhöz, melyet mi, késői szblottok, mindenütt megtalálunk, de fölfogni, megmagyarázni nem tudunk, bár ott van mindenütt, hatalma pedig végtelen, melyet mi külső életviszonyaink teljes átalakítására akarunk fölhasználni, ugy mutatott reá Krisztus is az ember bensejének ismeretét és kikutathatatlan világában rejlt erőre, mely képes átalakítani az embert s a nyomorult, szenvedéseinek sulya alatt roskadozó lényt, erőssé, hatalmasá

boldogá tenni. A villám voltaképen csak pusztító, de az erő, melyet megmutatott, melyet megismertünk, a békés munka és jóllét eszköze; épúgy az emberi akarat is, eddig csak az emberi részt ért minden átok és szenvedés csirója volt, most pedig az új emberfej szülőanyja. Ez adja meg a Megváltó elővetelének világtörténelmi fontosságát, melyhez képest elenyészően csekély hatás minden, következményeiben legeredményesebb forradalom is.

Csak a hellenizmus vette ő össze hatásával. — Bár ismét csak a miatt, hogy az ellentét még jobban megvilágítja Krisztus nagy művét: a görögök a szellemi ábrára hatottak, a Megváltó az erkölcsre; ő alapította meg a morális kultúrát, mely hiálva volt eddig az emberiség. Vagy inkább az erkölcsi kultúra lehetőségét, mert a boldog, teremő átalakulás, az akaratnak önkéntes, tudatos megértése a kulturális momentum; s épen arról a mozzanatról feledkeztek meg leginkább: a kereszténység történelmi vallással alakult, oltárain menedéket talált az ő-kornak, a zsidóságok minden tértáma. Mégis mindennek ellenére a Megváltó tanítása marad az erkölcsi kultúra, egyetlen, kizárólagos alapja s a nemzetek erkölcsi kulturájának termékenysége, vagy meddősége annál nagyobb vagy kisebb, minél térsébe vagy szűkebb az alap.

E miatt bátran és joggal mondhatjuk, hogy Krisztus megjelenése két osztályra választotta szét az emberiséget. Ő terem-tette a valódi nemességet, az igazi születési nemességet, mert csak a választottak lehetnek keresztények. De nagy szenvedések csirált oltotta a kiválasztottak szívébe: elválasztotta a gyermekeket szblottól, egyedül, magukra hagyva, meg nem érve bolyongtak az emberek közt; vértanukká avatta őket. Ki a valódi Ur? Ki tudja őstörteit teljesen elnyomni? meghasonlás tépi saját lelkét is.

A létért való küzdelemben eddig az egyes alig vette észre a saját enjét, de Krisztus öntudatra ébresztette, reámutatott

emberi méltóságára, a bensejében lakozó nagy erőre, — és mégis, hányszor omlott össze a gyöngöses, méltatlanság érzetében.

Ekkor vált csak igazán tragikusá az élet. Az állati természet ellen föllázadt szabad akaratból eredt elhatározás emelte ide az embert. A természet tökéletes növedékből tökéletlen erkölcsi lény lett az ember, — a szerencsés hangszerről szerencsétlen művész — mondja Schiller. De az ember nem akart hangszerr maradni s miként Homeros megteremtette istenit, úgy, miként akarta, föllázadt az ember is a természet morális zsarnoksága ellen, — ömagának teremtettsége morális, mert nem akart engedelmeskedni többé a vak ösztönnek, bármily szép rendbe szedték is azokat a törvények paragrafusai, — csak saját erkölcsi törvényének. Krisztusban ébred az ember morális hivatásának tudatára, ez állal pedig az évezrek óta taró belső harc elkerülhetetlenül szükséges voltának fölismerésére. S az évszázakra terjedő keresztényellenes megszakítás után, talán ismét erre tartunk, vissza a természethez! Véltek a XVIII-ik évszázad Krisztustól elfordult diestár: sőt ellenközleg emancipálni kell magunkat a természetől, mely nélkül alig tehetünk ugyan valamit, de meg kellett hódítaniunk, hogy ne a természet használja ki s emésze föl erőnket, hanem megfordítva, hogy nekünk szolgáljanak tényezői. A természet azonban az ember a művészet és bölcsélet által intellektuális lény voltának, Krisztusban pedig erkölcsi lényének jut a tudatára. És nem tér ki a harc elől. Ere nem elég a túlrmet; aki Krisztust akarja követni, annak bátorság kell, a legistább, mely bensőnkben mindennap acélozódik és növekszik, mely nem csak érzékszervegő csataszabban válik be, de beválik midőn túrni és szenvedni kell, be a rabszolgá ösztöneinkkel belünkben öránként megújuló, szótalan küzdelemben is. A példa megadatott reá; a Megváltó példája, a legnagyobb hősiég minaképpen, morális hősiégek oly fontos

hogy észre se vesszük a hősköben annyiszor magasztalt physical bátorságot; s kétségtelen, hogy csakis hőskö lehetnek igaz keresztények, urak, — önmaguk urai. És midőn Krisztus azt mondja, hogy »szelid vagytok« megértjük, hogy ez a győzelem biztos hőszelidsége; ha mondja: »alázatos, szivű vagytok«, megismerjük, hogy ez nem a rabszolgá alázatossága, hanem az Ur alázatossága, ki ereje teljességének tudatában hajlik le a gyöngékhez.

Midőn Krisztust alkalmilag nem a szokott módon Urnak vagy Mesternek, de »Jó Mester«-nek szólították, szinte érdesen tiltakozott: »Néi szblottok engem jónak? senki se jó csak az Atya!« Ebből eléggé meggyőződhetünk, hogy elhibázott Krisztusnak minden olyan jellemzése, mely égis jósgát, alázatosságát, túlrmetességét helyezi előtérbe; nem ezek az alapjai emberi jellemének, csak illatos virágai a hatalmas fának! Mi alapította meg Buddha világhatalmát? Nem tanai, de példája, hősiessége, ez, szinte emberfölötti akaraterejének megnyitkozása ragadott meg annyit millióit s ragad meg ma is! Krisztusban még magasabb akarat nyilvánult; neki nincs szüksége a világtól való menekülésre, nem vetette meg a népet, a drágaságok — melyeket tanítványai szemének neveztek — használatát jó szízzel látta, nem vonult el a pusztába, de onnan lépett a világba, győzől, ki örömhírt hoz, nem halált, de megváltást!

Buddha végső termése az elvénhedt, ántakra évedt hindu kulturának: Krisztus pedig az új nap hajnala; megifjította a megöregedett emberiséget s az ifjú életérő, látó szemekkel megáldott indo-európai, megismerte benne az Istent és a góigotai kereszt védelme alatt, a régi romjain lassankint új kultúrát alapított, de a melynek sokat kell munkálkodnunk, hogy valóban keresztény legyen!

Ford. . .ly . . I.

hozatja s azzal a városban megtelepült székely gazdák jövedelmét rövidíti meg.

A közgyűlés élénk vita után a következő határozati javaslatot terjesztette az O. M. K. E. központi választmányához:

1. Szükségesnek tartja a fogyasztási szövetkezetek adózási reformját és pedig az egyenlő teherviselés elve alapján, de addig is követeli, hogy a fennálló törvények végrehajtásaképp adókedvezményben ne részesüljenek.

2. Súlyosnak tartja, hogy köztisztviselők a fogyasztási szövetkezetek igazgatósági és felügyelő-bizottságaiban helyet foglalnak és forgalmának emelése érdekében befolyásukat érvényesítik. Kívételnek csak ott legyen helye, hol tisztán köztisztviselők alakítanak fogyasztási szövetkezetet.

4. Súlyosnak tartja, hogy a fogyasztási szövetkezetek nem tagoknak is árusítanak és javasolja, hogy a visszaélések törvényes uton egyszerűsítéssel becsüszteressenek s a ki ez ellen vét, első esetben 500 korona, második esetben 1000 korona és harmadik esetben a szövetkezet feloszlásával büntetessék.

5. Végül súlyosnak tartja, hogy a Hanga által alakított szövetkezetek szállítási kedvezményeket élveznek.

A közgyűlés a javaslatok támogatásával felkéri a központot mindazon konkrét adatokat, a melyek egyes fogyasztási szövetkezetek visszaéléseit tárják föl.

Székely tanonc-otthon Besztercén.

Kolozsvár, dec. 29.

Beszterce szász és oláh lakta vidékein valóban elismerésre méltó, nemes hivatást teljesítő „Besztercei Székely Társaság” két évi fennállása alatt, máris szép eredményeket ért el a székely és magyar érdekeknek, ebben a csaknem kizáróan német ajkú városban való előbbrevitelén.

Most tanonc-otthont óhajt a társaság felállítani s a végből a magyar társadalom jólékony elemeinek segítségére van utalva.

A Besztercén felállítandó székely tanonc-otthon javára való adakozásra a következő lelkes hangú felhívást bocsátották ki:

A székelyek megmentése érdekében elhangzott szó hozzánk Besztercén lakó s közhatalmatoktól betöltő Székelyekhez is eljutott és véreink érdekében megalkotottuk a besztercei „Székely Társaság”-ot, feladatul tűzvéni ki mindazt megtenni, mi az adott viszonyok között a székely és magyar érdekek előmozdítására alkalmas. Alig két évi működésünknek eredménye, hogy Besztercén, melynek fejlett ipara és képzett iparosai vannak, 17 székely fiút helyeztünk el iparos pályára, azokat felügyeljük és ruházzal ellátjuk s megalkotottuk még a székely-magyar cseléd-leány iskolát is.

A fiúk elhelyezése és felügyelete sok fáradsággal, sok gondnal jár s az itt lévő gyárakban való elhelyezésük pedig, mivel a gyárak alkalmazott tanoncoknak lakást és ellátást nem adnak, nehézségekbe ütközik.

Ezért és hogy az iparban való magasabb kiképzése a gondozásunk alatt álló és még ezentul felügyeltünk alá kerülő Székely és magyar fiúknak gyári alkalmazás útján is lehetséges legyen, Társaságunk Besztercén egy Székely-magyar Iparos Tanonc Otthon létesítését vette terbe.

A létesítendő „Otthon” ban a Székely és magyar fiúk teljes ellátáson kívül kellő felügyeletben és gondos nevelésben részesülnek.

Az „Otthon” útján elérhető volna az a cél, hogy az iparos pálya iránt hajlammal, előszeretettel viseltető vagyonszerzők gyermekei is kellő gondozás mellett iparosokká képezzék ki magukat; az elhagyott és nyomorban kietett székely és magyar fiúk az „Otthon” útján jóvalval, becsülettel, munkás s hazafias iparosokká képeztesse ki s a kenyérkereset módjának megadása által az idegenbe vándorlástól őket elvonva, a nemzetiségi város és megyében erős magyar iparos osztály létesüljön.

Hogy célunkat elérhessük, kénytelenek vagyunk a magyar közönséghez fordulni kérő szavunkkal; kérve, hogy adandó fil-léreikkel kitűződik célunk elérésében segítségünkre lenni szíveskedjenek.

A létesítendő székely és magyar Iparos Tanonc Otthon célja tisztán hazafias és közgazdasági érdekű lévén, a m. kir. Belügyminiszter Ónagyméltósága 1904. évi 102499—III. b. sz. alatt felvett időtartamra gyűjtési engedélyt kegyeskedett adni, melynek alapján és a cél érdekében erős hittel vagyunk, hogy mindenki, kinek ez ív kezébe jut és aki ezen nemcsak ügyről tudomást szerez, örömmel fogja áldozatát a szent ügy oltárára letenni és minden ismerőst adakozásra fogja buzdítani, hogy Besztercén, ezen nemzetiségi városban mielőbb létre jöjjön a Székely-magyar Iparos Tanonc Otthon.

A legkisebb adományt is hálásan fogadjunk és hírlapilag fogjuk nyugtázni. Az adományokat kérjük 1905. év június hó 1-ig alólírt Székely-Társaság címére beiktatni annál is inkább, mivel azok száma, hatósági felügyelet végett, az illetékes közigazgatási hatóságnál bejelentett.

Hazafias tisztelettel: A besztercei Székely Társaság.

Egy ítéletről.

Kolozsvár, dec. 29.

Néhány hónappal ezelőtt egy embert, egy helybeli kereskedőt elítélt a kolozsvári kir. törvényszék váltóhamisításért, egy esztendői börtönre.

Lapunk más helyén olvasható, hogy a kir. tábla ezt a kereskedőt felmentette az ellene emelt vád alól.

Nem kutatom most az igazságszolgá-

latás ilyenkor megnyilatkozó fonákását, de a tény megérdemli, hogy kiemeljük a szürke újdonság keretéből és foglalkozzunk vele.

Mert bevalhatjuk mi, akik nem vagyunk jogászok, hogy valami rettenetes dolog lehet az, mikor valakire egy esztendői börtön várt, olyan valakire, aki érzi, tudja, hogy ő ártatlan s nem tett semmi olyast, amivel beleütközött volna a büntető törvény paragrafusaiába. Képzeljük el csak, hogy ez az ember, három hónapig hordozta lelkében, a kimért egy esztendői börtön fenyegető rémét. . . Gondoljuk meg, hogy ez az ember, akinek ülete, műhelye van, micsoda keresztet hordott magán azzal az ítélettel, amely könnyen elmeszetheti egy egész élet jövődjét. Akkor midn azt meg sem érdemelte, mert hiszen a kir. tábla levette róla a váltóhamisítás súlyos vádját.

Nem habozom bevallani, hogy a legnagyobb tisztelettel vagyok az igazságszolgáltatás működése iránt. De tudatában vagyok annak is, hogy a bírói székben is érző és gyarló emberek ülnek, a kik szintén tévedhetnek. De éppen ezeknek a tévedéseknek elkerülésére áll az az elv: inkább meneküljön száz bűnös, mint szenvedjen egy ártatlan.

S ezt az elvet bíróságainknak a gyakorlatban is érvényesíteni kell, legalább is átvitt értelemben. Mert ha abban az emberben, akit egy esztendőre elítélték, akit majdnem kiközösítettek a tisztességes társadalomból, nincs meg a kellő bátorság és elszántság arra, hogy kívánja az igazságszolgáltatás utolsó szavát, akkor annak az embernek már csak a koporsójára tölthető volna a rehabilitáció göröngye. . . De kívánta ártatlansága tudatában és a lelkében most már nem marad más, mint egy kis muló keserűség: nekünk pedig az a már ugyis ismert tanulság, hogy a csalhatatlanságot még az igazságszolgáltatás sem sorozhatja erői közé. . .

— (Kinevezés.) Feldmannon Zsigmond városi osztálymérnököt gr. Beldi Ákos főispán Kolozsvár városi tiszteletbeli főmérnökévé nevezte ki.

— (Az Erdélyi Irodalmi Társaság ülése.) Az Erdélyi Irodalmi Társaság gr. Kuun Géza elnökelete alatt tegnap délután választmányi ülést tartott. Az ülésen határozatilag kimondták, hogy a nemrég meghalt gr. Kuun István kiadatlan költeményeit a jövő év közepére kiadja a társaság. Elhatározták azokon kívül, hogy a Csokonai-kör által január végére kitűzött Csokonai-emléknapélyen, mely ünnepély a költő 100-dik évfordulója alkalmából Debrecenben fog megtartatni, a társaság képviseltetni fogja magát küldöttséggel. Továbbá Tanács Józsefnek köszönetét fejezi ki a társaság, a miért szíves volt «A róna vadírágai» című munkáját a könyvtár részére megküldeni. Petelei Istvánt, az E. I. T. tagját üdvözlélve leírta felkeresi a társaság, most megjelenő becses könyvéért. Utoljára a tagoknak a felolvasó ülésen való szereplésével foglalkoztak, mivel számos tag székfoglalója óta nem működött egyszer sem a társaság felolvasásain. Ezzel kapcsolatosan határozattal emelték, hogy a társaság alapszabályai szerint azokat a tagokat, kik továbbra sem adnak életföltöltő munkákat, kiléptetnek tekintik.

— (Kinevezések.) A kolozsvári kir. ítélőtábla elnöke a következő joggyakorlati kinevezéseket eszközölte. Várad Bóla nagylőndai kir. járásbírói díjtalan joggyakorlatot a kolozsvári kir. ítélőtáblához díjas joggyakorlatokká; Debreczeny József nagyszabasi kir. törvényszéki díjtalan joggyakorlatot a kolozsvári kir. ítélőtáblához díjas joggyakorlatokká. A marosvásárhelyi kir. ítélőtábla elnöke Sántha Benjámin joghallgatót a marosvásárhelyi kir. ítélőtáblához díjtalan joggyakorlatokká nevezte ki.

— (Tífusz-járvány Kolozsvárt.) Dr. Hadady Endre főkapitány az alábbi hirdetményt bocsátotta ki. Tekintettel a nagyobb számban előforduló hagymáz (tífusz) esetre a közegészségügyi bizottság szakvéleményeinek megfelelően, az 1876 évi XIV. t. c. 154. §-a alapján következőket rendelem: Miután a nyers tej és a nyers tejszínből készült tejhab és tejhabbal kevert élvezeti cikkeknek (kávé, sütemény stb.) fogyasztásával a tífusz betegségek többsége összefüggésben van, a nyers tej és tejhabnak vendéglőkben, kávéházakban, kávétermékekben, cukrázdaokban stb. való kiszolgáltatását ezenem beütem s eüüü nevezett ipartületek tulajdonosait felhívom, hogy a közönség részére a tej termékek közül csak forrált tejet és ennek fölét szolgáltatassák ki. Eiréndelem továbbá, hogy a már érintett ipartületekben közfogyasztásra bocsátott mindennemű élelmi cikkek megfelelően letakarva tartassanak. Ezen intézkedésem be nem tartása kihágást képez és az idézett törvénycikk 7. §-a értelmében az ellene vétők 600 koronájig terjedő pénzbüntetéssel, esetleg 30 napi elzárással fognak büntettni.

— (Martean hangversenye.) A kolozsvári zenetársaság ma tartott értekezletén elhatározta, hogy Martean hangversenyt — bármily áldozatba kerül is e hó 8-án megtartja. A cs-hangversenye — tekintettel a választásokra — valószínűleg halasztást szenved.

— (Főtárgyalás a királyi táblán.) A nyár folyamán a kolozsvári törvényszék egy évi szabadság vesztésre ítélte Bernáth Ede Sándor gépgyárosót köztendbeli váltóhamisítás miatt. Bernáth felekezése folyamán az ügy a kir. táblához került, mely tegnap foglalkozott Bernáth Ede ügyével. A főtárgyaláson bevezetett bizonyítási eljárás folyamán kihallgatott tanuk vallomásai megdöntötték az első bírói ítélet indokait és a panaszosok érveit, mely csak az írás-

szakértők véleményére volt alapítva. A vád és védbeszéd megkérdezése után ítélelhozatalra került a sor. A kir. tábla hosszas tanácskozás után hozott ítéletében Bernáth Ede Sándort a váltóhamisítás címén emelt vád és következményei alól felmentette. Az ítélelhozatalnál tekintetbe vették, hogy a kérdéses váltókon az aláírás hamis voltát az írásszakértők nem tudták egész határozottan megállapítani. A felmentő ítélet indoklása szerint a panaszosok viselkedése is azt látszott bizonyítani, hogy a fizetés alól akartak a váltókifogás által kibujni. Az ítéletben egy a vád képviselője Lázár Aurél főügyész-helyettes, mint Ötvös Lajos dr. Bernáth védője, egyaránt megnyugodtak, így a felmentő ítélet jogerős.

— (Megszökött tolvaj.) A szamosújvári főbíró a napokban házában elástyit renlezett. Az estélyre egy Felszner Dávid nevű kereskedősegéd is meg volt hívva. Nagyszerűen beletalálta magát Felszner a környezete és sokat udvarolt. Kiváltképp a háziasszonyinak, kinek folyton nyomában járt. Beszédével annyira lebilincselte a háziasszony figyelmét, hogy az észre sem vette, hol jár a Felszner keze, aki egyenes zsebébe csuszította az asztalon fekvő aranyórárt. A lopást csak másnap vették észre, mikor Felszner már Kolozsvárt volt órástól együtt. S itt az aranyórárt egyik zálogházban hamarosan elhelyezte és tovább állott a városról, úgy, hogy a szamosújvári csendőrség köröz levele nem találta Kolozsvárt. Most folyik a hajszá utána a közlekedő városokban.

— (Küzdelem a csendőrökkel.) Ünnepe szombatján véres verekedést rendezett Sára Pál tatrangi legény a falu keres-májában. A mint onnan írják egy mezőrti súlyosan megsebesített verekedés közben. A csendőrség emiatt le akarta tartóztatni a legényt aki azonban ellenállott és lekaptva az egyik csendőr fegyveréről a szuronyt s azzal neki ment a csendőröknek. A másik csendőr pedig mikor már életük is veszélyben forogt kardjával megsebesítette Sárát és csak így sikerült ártalmatlanná tenni a dühöngő embert. A csendőrhadbírósg nyomozatot indított ez ügyben és a helyszíni szemle megtartására kiszállott a faluba az ünnep első napján.

— (Krausz Emil ügyvédje.) A vizsgálati fogságból kiszabadult Róth Sándor doktort Zsigmond-utcai lakásán felkereste egy hírlapíró, a kinek így nyilatkozott: — Valóságos isteni áldás, hogy átéltem ezt a rettenetes hónapot. Huszonhét napig tiltam vizsgálati fogságban és tizenhárom napig a kútya sem törődött velem. A tizen-negyedik napon hallgatót ki először a vizsgálóbíró és tudatta velem, hogy kiszabadulok. Borzasztó igazságtalanság történt velem. Szegény, becsületes ember voltam egész életemben, ugyiszlóván átnyomorgtam a negyvenkét esztendőmet. A szervezefem elpusztult a szörnyű munkában, a melyet az életfentartásomért vívtam s most ösz fejjel el utól a borzasztó csapás. Krauszsal való ismeretségre vonatkozólag a következőket mondta: Együtt jártunk iskolába Kolozsvárról, 6 padzat volt, én szegény, nyomorgó fiú. Én ügyvéd lettem, ő pedig a kel-ti akadémiát végzte el és elszakított bennünket az élet. Hosszu éveket át nem láttuk egymást: egész tavaly november 18-ig, akkor Pesten találkoztunk s ő biztatott, hogy bányavállalatot alapít s Surányira lizza majd a jogtanácsosi állást. Akkor ő elutazott Párisba s egy napon 24.009 korona értékű Reményik-féle váltót küldött nekem, értékesítést véget. Én a Reményik céget milliósomnak tartottam és habozás nélkül vállaltam a váltót értékesítéséért. De ez nem ment közönségesen. Előkelő pénzintézetek azt mondták, hogy ha „jó” a Reményik, értékesítsék Kolozsvárról a váltókat. Én a jogtanácsosi állás nyomában pénzgyűnkökre bízam a váltókat s érisítesítem erről Krauszt, egyben tudattam vele, hogy az ügy-nökök milyen jutalékokat követelnek. Krausz válaszlott, kért, hogy tegyek meg mindent, mert neki okvetlen kell a pénz. És küldött újabb váltókat. És ez lett a vesztsem. — A váltók úgy jöttek, mint a lava s bár én soha nem számítottam fel az ügyletekért semmit, csak a bányavállalat megalakulását reméltem, akkora szegény értl Örök hosszat tudnék önnek beszélni a szörnyű igazságtalanságról és minden mondatom, gondolatom azzal végződné, hogy ártatlanul buroclat meg. Most már minden erőmet arra fogom felhasználni, hogy rehabilitál-tassam magam. Csak adjon az Isten erőt hozzá. . .

— (Véres zendülés egy kolozsmegyei községben.) Annak idején részletesen beszámoltunk arról a véres zendülésről, melynek Dendrát, Kolozsmegyei község volt a színhelye ez év szeptember 6-án. A mintegy 200 lelket számláló község lakossága ugyanis megtámadta a községházát és Gyulai Ödön jegyzőt és különösen feleségét agyba-főbe verték. A felbőszült tömeg így akarván bosszút állani a jegyzőn a régi ellenségeskedés miatt, s teljesen összerombolta a községháza és jegyzői lak butorzatát is. A hatóság erőlyes nyomozást indított a tettesek kiderítésére, mindezeideig azonban nem vezetett az eljárás eredményre, mert a község lakossága esküt tett, hogy valamennyien elváltálják a részességet, de senkit ki nem adnak. Dózsa Endre alispán intézkedésre csendőrkülönítmény rendeltetett ki Dendrát községébe egyfelől a tettesek és felbőszült kinyomozására, másfelől a megbomlott rend helyreállítására. Minthogy

azonban nincs kilátás rá, hogy a tettesek kilétét sikerül-e kideríteni, de meg azért is, mivel a zendülés óta semmi nagyobb kihágás nem fordult elő a községben, Dózsa alispán intézkedett a csendőrkülönítmény bevonása iránt. A község előjárósága ellen a zendülés után fegyelmi eljárást indítottak meg. A fegyelmi eljárás már befejezést nyert s az alispán egy a községi bírót, mint az esküdteket, a jegyzőt és az aljegyzőt fegyelmiileg első fokon megbüntette, a zendülésnél tanusított lanya magaviseletük miatt. uzzel lezáródtak a dendrái véres zendülés Etolsó aktái a vármegyén.

x (A Fiumei kávébehozatali Társaság) (kolozsvári főkötelepa Mátyás király-tér 12.) ez idei termésű válogatott kitünő minőségű kávéi és teái megérkeztek. Olcsó árak! Különösen kiemeljük Soera-Baja-Jáva kávékeverék különlegességünket, mely egy kitünő samatja, mint kiváló jó íze tekintetében felülmúlja a világ összes kávéit. Ugyanitt óriási raktár-készlet van állandóan a legkitünőbb fajta teakból. Kuba, Jamaica és valódi angol rumok. Rizs-, magyar- és francia csokoládé, cacao, liquer és cognachól. Rendkívül olcsó, eredeti fiumei árak.

x Pármal ibolya szappan. E név alatt pár év óta egy kitünő mosó szappan van forgalomban. Ki ne szeretné az ibolyaillatot? S ha e kedves és gyöngéd illattal ellátott szappanról még azt is tudjuk, hogy az arcot finomítja, üdít, úgyi annyira, hogy még a legérzékenyebb arcoknak is nagy eredményt nyújt, használhatjuk s ha tudjuk azt, hogy hasonló finom minőségben ilyen árért külföldi szappant nem is lehet kapni, akkor méltán várhatjuk, hogy a közönség nem szánalmas pártolás céljából, hanem saját érdekében fogja használni e kiváló magyar gyártmányt. 1 drb 80 fillár, 3 drb 2 korona 20 fillár. Készíti Szabó Béla pipere szappangyáros, Miskolcon. Kapható Kolozsvárt Burger Frigyes, Kovács P. Fiai és Schuster Emil cégeknel.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kolozsvár, pénteken december 30-án:

Svíhákok

Vig operette 3 felvonásban.

Kezdeté 7-kor, vége fél 10 kor.

Holnap, szombaton december hó 31-én:

Svíhákok.

SZÍNHÁZ.

* Svihákok. Zierer nagy operettje ma negyedszer kerül színpa, páros számu bérletben.

* Új év napján délután Verő György-rög nem adott kitünő népszínműve, a „Menyecskek” kerül színpa. A harmas fő női szerepben Károlyi Leonával.

* Holnap, Sylvester estjén, szombaton, az előadás este 6 órakor kezdődik.

* A kolozsvári szintársulat. Janovics Jánó, a kolozsvári „Nemzeti Színház” jövőnd igazgatója eddig a szegedi szintársulat tagjai közül Bihari Ákos, László Gyula, Csáth Győző, K. Árpási Kata, Mezei Mihály és Parlagi Lajost szerződtette. — Az igazgató ezenkívül szerződtette Tólvölgyi Margitot, Horváth Paulát, Jeskó Áriadnet, Szentgyörgyi Istvánt és Mészáros Alajost.

IRODALOM.

(.) Érdekes könyvtár, a világ leg-olcsóbb folyóiratának januári füzeté a következő tartalommal jelent meg: Mikszáth Kálmán: A paraszt kontes. Elbeszélés. Gr. Zichy Géza: Ne hadd magad magyar ember. Költemény. Kozma Andor: Párducz Balázs. Elbeszélés. Catulle Mendés: Az erőművésznő. Novella. Thury Zoltán: Sötétség. Novella. Germain Henry: A róza halála. Novella. Gonda Dezső: A medve. Elbeszélés. Ismeretterjesztő apróságok: A monokli eredete. Cipőfűtészti villamosággal. A géymánktészti módja stb. stb. Állandó ingyennemlékelt: Rejtélyvilág, melynek mindenik megjelölje, kivétel nélkül, könyvtal-mat nyer. — „Erdekes könyvtár” előfizetési ára egész évre a „Rejtélyvilág” ingyen melléklettel és szép ingyen naptárral együtt 2 korona, mely összeg az „Erdekes könyvtár” kiadóhivatalába (Budapest, V., Kálmán-utca 2.) küldendő. — Mutatványfüzet ingyen és bérmentve.

Táviratok

A politikai helyzet.

Az ellenzéki pártok fuziója.

Apponyi a Kossuth-pártban.

Királyi biztos a házfelosztáson.

Budapest, dec. 29.

Tisza István miniszterelnököt ma kihallgatásn fogadta ő Felsége. Ennek eredményeként a képviselőházat január hó 4-én rekesztik be trónbeszéddel.

*

A szabadelpvűpártban immár erősen hibáztatják Tisza merész és rideg álláspontját. Tudják, hogy Tisza elejt a párt öntudatosabb tagjait, akiknek helyébe olyanokat

választat, akik előre és szankcionálják minden törvénytelenységét.

*

A trónbeszédet nem ő Felsége mondja el, hanem királyi biztos fogja felolvasni.

Ehhez hasonló eset csak a Wenckheim kabinet idejében történt, amikor Wenckheim volt a királyi biztos. Most Tisza István kapta ezt a szerepet.

*

Az eljenzéki pártok: illetőleg a Kossuth, Szederkényi és nemzeti párt fuziója befejezett dolog. Ennek szankcionálására a választások után országos gyűlést hívnak össze.

A Bánffy-párttal most folynak a tárgyalások. A néppárt is fuzionálni óhajtana, de még erre nincs kilátás.

Apponyi a Kossuth-pártba való belépésének gondolataival már a nov. 18-iki ülés óta foglalkozik.

Akkor mondotta neki Kossuth, hogy álljon a függetlenségi párt élére. Apponyi akkor kijelentette, hogy »ez nincs kizárva.«

A fuzió után a párt elnevezése függetlenségi és 48-as párt lesz.

Bizalmatlanság a kormányban.

Sátoraljaújhely, dec. 20.

Zemplén vármegye mai rendes közgyűlésén Andrassy Géza gr. indítványára, nagy lelkesedéssel egyhangulag bizalmatlanságot szavaztak a kormányban.

Nyiregyháza, dec. 29.

Szabolcs vármegye mai népes közgyűlése elé a függetlenségi párt elnöke indítványt terjesztett be az iránt, hogy a kormányban bizalmatlanságot fejezze ki a vármegye közönsége.

Kállay volt főispán a bizalmatlansági indítvány ellen szóltalt fel.

A szavazás eredménye az lett, hogy 147 szavazattal 59 ellenében elfogadta a közgyűlés a bizalmatlansági indítványt.

A vármegye alispánját és a főbb tisztviselőket, ki a bizalmatlansági indítvány mellett szavaztak zajosan megéljenézték.

A közgyűlésen Feilitzsch Bertold báró főispán elnökölt.

Körber bukása.

Bécs, dec. 29.

Körber Ernő dr. osztrák miniszterelnökkel tudatták, hogy a király elfogadta lemondását. A Körber-kabinet többi tagjai valószínűleg továbbra is megmaradnak.

Zürich lángokban,

Budapest, dec. 29.

Zürichből jelentik: Az ugynevezett Haumühlenareal, mely magában foglalja az Escher, Wüst és Társa gépgyár volt épületeit, lángokban áll.

A tűzvész több mint negyven műhelyt, egy vegyészeti gyárat, egy kerékpárgyárat, két könyvkötészetet, egy guttaperkagyárat, több mekanikus-, asztalos- és sztergyalos-műhelyt sujt.

Aru- és értéktőzsde.

Budapest, dec. 29.

Közlött:

áprilisi buza 10 18
októberi buza 8,84
áprilisi rozs 7,94
októberi rozs 7,14
áprilisi zab 7,20
májusi tengeri 7,64.

A készáruüzletben a buza-üzlet szintén szilárdan fejlődött s valamivel jobb vételkdv mellett kettő és fél fillérrel magasabb volt.

Felolcsó szerkesztő:

HERCZEG JENŐ.

Laptulajdonos:

GOMBOS FERENCZ.

NYILTTÉR.

Elegáns névjegyek

lythografiált vagy könyvnyomdai betűkkel, finom elefántcsont, vászon és merített papíron díszes dobozban, legutányosabb árban készit

Gombos Ferencz

könyvnyomdája és papírkereskedése. Kolozsvárt, Deák Ferenc-utca 12. sz. alatt. Megrendelések ugy helyben, minj vidékre a kívánt időre eszközöltetnek.

Kolozsvári Takarékpénztár és hitelbank

Részvénytársaság.

Alaptőkéje: 1.200.000 korona teljesen befizetve.
Tartaléktőkéje 204.144 kor. 89 fill.
Betétek könyvecskékre, pénztárjegyekre és folyószámlákra K. 9.011.613.20
Irodák:
Kolozsvárt, Mátyás király-tér 7. sz. saját házában.

Betéteket előnyös feltételek mellett fogad el könyvecskékre vagy folyószámlára és azokat felmondás nélkül fizet vissza.

Rövid, vagy hosszabb lejáratu, közönséges, vagy törlesztéses kölcsönöket nyújt

ház- és földbirtokra

10-től 50 évig terjedő időtartamra a legelőnyösebb kamat- és tőketörlesztési hányad mellett s azokat készpénzben fizeti ki.

Régibb és magasabb kamatu jelzálog-kölcsönöket igen előnyös feltételek mellett konvertál, s mindennemű ilyen ügyletet a leggyorsabban bonyolít le.

Leszámitol magán vagy üzleti váltókat a legmérsékeltébb kamattal alkalmazása mellett.

Vásárol és elad, valamint előlegeket nyújt zálogkölcsön, vagy folyószámla alakjában értékpapírokra és ilyenek vételét, vagy eladását legelőnyösebben közvetíti.

Bevált értékpapír-szelvényeket és sorsolt értékeket.

Pénzelőlegeket nyújt a Máv. kolozsvári állomásának közvetlen szomszédságában fekvő s szakszerűen kezelt közraktáraiba betárolt gazdasági terményekre, igen előnyös feltételek mellett.

Kölcsön-zsákokat nagy mennyiségben és mérsékelt használati díj mellett bocsát a gazdák közönség rendelkezésére. 3416 125-*

Kézi-zálogosztályában (Király-utca 3. sz. a.) pénzelőlegeket ad arany- és ezüsttárgyakra, valamint bárminemű ingóságokra a törvény által megszabott kamattal.

Telefonszám: 529.

Külön cseléd-osztály.

3750 5-*

Van szerencsém tisztelettel értesíteni a mélyen tisztelt

Szálloda, kávéház és vendéglő urakat és volt kartársaimat, hogy:

Kolozsvárt (Óvár)
Szentlélek-u. 2. sz.

Mátyás király szülőháza szomszédságában — mindennemű személyzet elhelyező irodát

nyitottam.

Minden törekvésem oda fog irányulni, hogy a hozzám forduló igen tisztelt megrendelőimet a legpontosabban és a legelőnyösebb idő alatt kielégísem.

Becsés pártfogásukat kérve, maradtam illő tisztelettel

Kalocsai Simon

Szálloda, Kávéház és Vendéglő személyzet elhelyező iroda tulajdonos.
Sürgőnycim: Kalocsai úgnők Óvár.

Külön cseléd-osztály.

Telefonszám: 529.

Kiadó lakás!

Honvéd-utca

52. szám alatt

4 szoba, konyha, fürdőszoba, üveges verandával

Kiadó

A lakáshoz esetleg istálló is van! Értekezhetni bármikor lehet ugyanott.

Izléses

könyvnyomdai munkákat legolcsóbb árban készít GOMBOS FERENC nyomdája.

Uj üzlet!

„A Kalapkirály“
a tisztelt közönség b. figyelmébe ajánlja dusan felszerelt kalap és s pka raktárát!
Kolozsvárt, Mátyás király-tér (Főter) 17. sz. alatt.

Uj üzlet!

Tisztviselő-kölcsönt

közvetíték katonatiszteknek, állami-, megyei- és városi tisztviselőknek fizetési előjegyzésre.

Előleges kiadás nincs. — Válaszbélyeg.

Szilágyi Á. = Rudolf-út 21.

3767 7-10

Dr. BIRO-féle 3650 56-*

RHEUMA-SZESZ

Kiprobált szer mindennemű csúszós fájdalom ellen. 1 üveg ára: 1 kor.

Kapható: a „Wolff“ gyógyszerárban, Kolozsvárt.

Páratlan a maga minőségében!

A világhírű erdélyi hegyaljai tisztán kezelt valódi és természetes

ÖTVÖS-BOROK!

ÖTVÖS DÁNIELNÉ

bornagykereskedő pincéjéből
Kolozsvárt, Óvár, Bocskay-u. 1.

Ajánlja különlegességeit: Leányka, Asszu édes, Asszu finom, Sauvignon, Samillon, Muskotály, Rizling, Som, Egri bikavér és Carbenet

A Müncheni „Pshor“ és I. „Pilseni“ sörfőzdeknek erdélyrészi vezérképviselője.

A sörök október hó 10 én kerülnek forgalomba.

3541 28-100

Minden megbízást teljesít. — Nagyban eladásnál magas jutalék. — Üvegek kölcsön.

Bizományi raktárak:

Fuhrmann Károly fűszerkereskedő Wesselenyi Miklós-utca 6. Telefon 429. — Adi László fűszerkereskedő Deák Ferenc-utca 17. Telefon 470. — Körösi Ákos fűszerkereskedő Tivoli és Deák Ferenc-utca sarok. Telefon 432. — Kövendi Károly Kossuth Lajos-utca. Haller-ház. — Veres László Monostori-út 35. Telefon 401. — Bühm Konrád Jókai-utca 11. szám. Telefon 305. — Irimias Tivadar Arany János-tér 2. — Nyisztor Gergely Hunyadi-tér 6. — Balogh János Trefort-utca 20. — Bárdi Sándor Akácfa-utca 8. — Nyikora Anna Rudolf-út 64. — Kondász Dániel Mátyás király-tér 25.

Értesítés!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy
Kolozsvárt, Deák Ferencz-utca 12. sz. alatt levő
könyvnyomdám

egy minden igényeknek teljesen megfelelő

papirkereskedéssel

kibővitettem,

a hol mindennemű papir, író-, rajz- és festőszer-árak

jutányos és pontos kiszolgálásával igyekezem a nagyérdemű közönség bizalmát kiérdemelni.

Papirkereskedésem által igen kényelmesen és gyorsan szolgálhatom ki a könyvnyomdai munkákat igénylő közönséget.

Igen jutányos árban és izléssel készítek:

Névjegyeket,

Eljegyzési- és

Mennyegzői értesítőket,

Meghívókat,

Műsorokat,

Tánczrendeket,

Étlapokat,

Üzleti számlákat,

Levélpapírokat és

Borítékokat czégnomással

Körleveleket,

Falragaszokat.

Fővállalok továbbá mindennemű hivatalos nyomtatványokat szépírdalmi műveket, tudományos értekezéseket, folyóiratokat, heti- és napilapokat elsőrangú kivitelben.

Papirkereskedésemben pénztári és üzleti könyvek különböző nagyságban; úgy-szintén rovatozott ivec, raktáron kaphatók minden fajtájú másoló könyvek és gépek, kautsuk lapok, tinták, pecsétviaszok, írónok, tollak, írkák és füzetek stb., továbbá vonalzők, körzők, gummik, rajzpapírok ivecben és tekercsekben.

Képes levelezőlapok dús választékban!!

Mindennemű levélpapírok egyszerű es díszes dobozokban.

Á Karácsonyi és Újévi valamint más alkalmi ünnepekre üdvözlőkártyák és ajándéktárgyak elegáns kivitelben és nagy választékban.

A nagyérdemű közönség szives látogatását és pártfogását kéri teljes tisztelettel

Gombos Ferencz könyvnyomdája

Minorita-utca sarok.

és papirkereskedése.

Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan eszközölök.

Hirdetések olcsó árban főlvetetnek kiadóhivatalunkban